

Pályázat főiskolásoknak

DM-információ

A Főiskolások a Szegedi Universitasban Alapítvány pályázatot hirdet nappali tagozatos főiskolai hallgatók részére. A három képzési területnek (humán, reál, készség) megfelelően lehet pályázni tevékenységi kör alapján (tudományos, kulturális, művészeti, közéleti, sport). Jelentkezni tízezer, ötezer és kétezer forintos kategóriákban lehet. A pályázati űrlapok átvehető a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Hallgatói Irodájában. A pályázatokat április 17-én 14 óráig lehet leadni ugyanitt.

Juhász Gyula- napok

DM-információ

Idén második alkalommal rendezi meg a tanárképző főiskola hallgatói önkormányzata a Juhász Gyula-napokat április 21-22-23-án. Ismét megtartják a „Legyél te a Csillagszemű Juhász” című vetélkedőt, amelyre a hallgatói irodában lehet jelentkezni. Ugyanott lehet nevezni a kosárlabda- és labdarúgó tornára.

Eötvös esték

DM-információ

Az Eötvös esték című előadássorozat részeként ma este fél nyolckor dr. Wojtilla Gyula, a József Attila Tudományegyetem Ökörtörténeti Tanszékének vezetője tart előadást az indiai társadalomról és a hinduizmusról. Az est az Eötvös Kollégiumban lesz, a Tisza Lajos körút 103. szám alatt.

Orvosi ülés

DM-információ

Tudományos ülést rendez a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Tudományos Ülések Bizottsága és a Szegedi Akadémiai Bizottság Orvostudományi Szakbizottsága április 9-én 16 óráig az akadémiai bizottság színházában. Az ülésen hat előadás hangzik el, amelyeket a SZOTE, a Debreceni Orvostudományi Egyetem, valamint az Egyesült Államokban lévő Oak Ridge National Laboratory oktatói, illetve munkatársai tartanak.

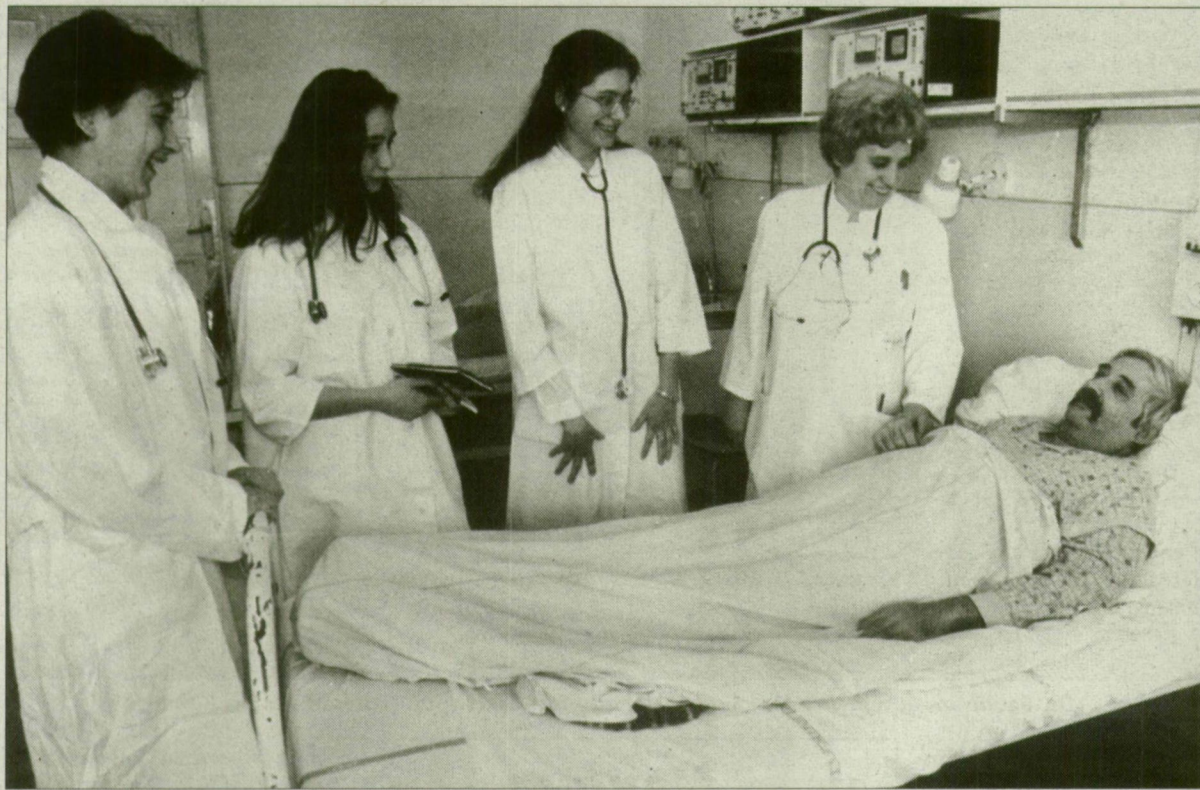
Rádióadó a mérnök- képzéshez

Győr (MTI)

A győri Széchenyi István Főiskolán meghonosított hírközlési szakterület gyakorlati képzési lehetőségeinek javításához egy amerikai gyártmányú sztereó rádióadót ajándékozott az Antenna Hungaria Rt. az intézménynek. Winkler Csaba, a főiskola sajtótitkára elmondta: a Harris típusú adó az ultrarövidhullámú FM sávjában működik. A közelmúltban Magyarországon üzembe helyezett helyi rádiók többsége is ezt az adótipust használja. Ezért fontos, hogy a villamosmérnök-jelöltek már tanulmányaik során megismerjék. A csaknem 3 millió forint értékű adó 100 wattos, és Győr egész területén kiváló minőségben fogható műsor sugárzására képes.

Felvételi kalauz középiskolásoknak (2.)

Aki medikusnak készül...

Orvostanhallgatók gyakorlaton. Ők már bent vannak. (Fotó: Karnok Csaba)

A SZOTE Általános Orvostudományi (ÁOK) és Gyógyszerésztudományi Karára (GyK) jelentkezők akkor reménykedhetnek a felvételen, ha minél több pontot hoznak a középiskolából, ha kanyarítanak két jó írásbelit, és ha egy, de inkább több közép- vagy felsőfokú nyelvvizsgával bírnak. Ja, és még valami: ha ésszel tanulnak, a magolókat ugyanis nem an' yira veszik fel az egyetemre. Szabad János tanszékvezető egyetemi tanár és Ringler András egyetemi docens hosszú évek óta felvételiztetnek a SZOTE-n. Velük beszélgettünk.

Az orvosnak, fogorvosnak és gyógyszerésznek készülő diákoknak biológia és fizika vagy kémia tantárgyakból kell írás- és szóbeli vizsgát tenniük. Ringler András elmondta, hogy a felvételizők 60 százaléka választja a fizikát, amely szerint ma Magyarországon a legegységesebben oktatott tantárgy, s kifejezetten alkal-

mas arra, hogy lemérje a jelentkezők tudását. A jó fizika írásbeli titka az elméleti felkészültség, hiszen a feladatmegoldás során már nincs idő arra, hogy a felvételiző újra felfedezze a fizikát. Ringler András a fizika írásbelivel kapcsolatosan a következő jó tanácsokat adta: a felvételizők a mértékegységeket helyesen és következetesen használják (lehetőleg SI-ben számoljanak), s gondolkozzanak el az eredmények realitásán, hiszen a legegyszerűbb számolási hibát is pontlevonással büntetik. Mint ahogy az írásbelin, úgy a szóbelin is csak a középiskolás törzsanyagból kérdeznek mind fizikából, mind kémiából, mind pedig biológiából.

A fizika szóbelin a két nagyobb elméleti téma (pl. a szabadesés és az elektromágneses indukció) mellett definíciókról, egységekről (pl. az elektromos térerősség definíciója és egysége) kell önállóan beszélni tizenkét-tizenöt percig.

A vizsgatárgyak szóbeli tematikáját egyébként minden jelentkező megkapja a véiben több héttel a felvételi

előtt. Erre mondta azt Szabad János, hogy olyan tiszta viszonyok mellett, mint amilyen mostanában van, soha nem felvételiztek még a diákok.

A tanszékvezető egyetemi tanár a biológia szóbelivel kapcsolatosan – ahol három tételt húznak a hallgatók – hangsúlyozta, hogy az oldott hangulatban zajlik. – Nem vagyunk inkvizítorok. Céltunk, hogy értelmes, tehetséges, munkára fogható diákokat vegyünk fel az egyetemre. Ennek érdekében felvételi előkészítő tábort, nyílt napokat, illetve ingyenes konzultációkat szerveztek, ahol olyan szellemben foglalkoztatták a fiatalokat, mint amit a felvételin elvárunk. Ezeken a rendezvényeken többször hangsúlyozták a diákoknak: legyenek tisztában a fogalmakkal, s úgy tanuljanak, hogy értsék azt, amiről majd beszélnek. Szabad János szerint a magolások általában betliznek, lefagynak a felvételin, ha a tanár közbekezd. Tavaly az egyik felvételiző a szóbelin a földgílisztáról szóló tételt húzta, s mondta is folyékonyan a könyv anyagát. Amikor odá-

ig jutott, hogy a földgíliszta jól javítja a talajt, a tanár közbekezdett: hogyan? Erre a diák teljesen lefagyott. Nem is vették fel az egyetemre.

Mint ahogy a legtöbb intézményben, úgy a SZOTE-n is többletpontokkal honorálják a közép-, illetve felsőfokú nyelvvizsgát. A szegedi orvostudományi egyetemen a középfokú C típusú állami nyelvvizsga két pontot, míg a felsőfokú három pontot ér. Ha angol, német vagy francia nyelvből van vizsgája a diáknak, az plusz egy pontot jelent. A többletpontok összege legfeljebb hat pont lehet. Idén utoljára nem kell felvételi vizsgát tennie annak, aki a SZOTE által szervezett felvételi előkészítő tanfolyam hallgatója, s az éves teljesítmény alapján felállított, a felvételi pontoknak megfelelően átszámított rangsor szerint a követelményeket legalább 85 százalékban teljesítette. A SZOTE ÁOK-t az idén 1547-en, míg a GyK-t 540-en jelölték meg az 1-10. helyen a jelentkezési lapon.

Szabó C. Szilárd

Készül a kreditrendelet

Tiltakoznak a professzorok

Tiltakozó nyilatkozat megfogalmazását határozta el az Egyetemi Tanácsok Tanácsa a József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán a kreditrendszer bevezetéséről szóló kormányrendelet-tervezettel kapcsolatban. A professzorok – egyebek mellett – kifogásolják, hogy a tervezet az egyetem véleményének kikérése nélkül készítették el.

A kreditrendszer bevezetéséről és a felsőfokú tanulmányok egységes kreditalapú nyilvántartásáról szóló kormányrendelet-tervezet kredit néven egy olyan mértékegységet kíván alkalmazni, amely a diploma megszerzéséhez előírt követelmények teljesítéséhez szükséges tanulmányi munkaidőt méri. Az egyetemnek és a főiskoláknak saját kreditrend-

szert kell kidolgozniuk, és arról szabályzatot alkotniuk legkésőbb 2000. december 31-éig. Ugyanakkor egy országos kreditrendszert is készítenek. Ez lesz az alapja az intézményi kreditrendszerek összehasonlításának és nyilvántartásának. A kreditrendszer lehetővé teszi, hogy a hallgatónak az egyik szakon vagy intézményben végzett tanulmányait egy másik képzésben, illetve intézményben elfogadják és beszámítsák.

Az intézményi kreditszabályzatok elveinek kidolgozására, a kreditnyilvántartás elemzésével kapcsolatos feladatok ellátására a művelődési miniszter felsőoktatási szakemberekből és kutatókból legfeljebb 13 tagú szakértői testületet hoz létre Országos Kredit Tanács néven. Emellett működne egy szolgáltató iroda, amely a rendelettervezet szerint nyilvántartja a hazai és külföldi

intézmények kreditrendszerait, és ezekkel kapcsolatban szakértői, tanácsadói tevékenységet végez. A tervezet a tanács és az iroda felállítását május 5-ig írja elő.

Dr. Bernáth Árpád, az Egyetemi Tanácsok Tanácsának elnöke a testület április 2-ai ülésén kijelentette: az Országos Kredit Tanács és az iroda létrehozása újabb központosítási törekvés, amely ráadásul sok pénzbe kerül, és ezt az összeget a felsőoktatás egyéb területeiről fogják elvonni. Bernáth Árpád kifogásolta, hogy a rendelettervezet az egyetem véleményének meghallgatása nélkül készítették el. Ezt megerősített dr. Berta Árpád dékánhelyettes is, aki elmondta, hogy a tervezet első változatát még elküldték az intézményeknek, ám jelenleg már a hatodik munkapéldány is elkészült, az időközben született módosításokról azonban valóban

nem egyeztettek az egyetemmel.

Az elhangzott véleményekkel az ülésen részt vevők valamennyien egyetértettek, és dr. Csúri Károly, valamint dr. Anderle Ádám kezdeményezték, hogy frásos tiltakozást fogalmazzanak meg a kreditrendszer ellen. Dr. Bagi Ibolya oktatási dékánhelyettes is egyetértett a tiltakozással, ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a kreditrendszerre szükség van. Berta Árpád úgy vélte, a rendszer adminisztrációját ellátó kis létszámú szervezetet mégiscsak létre kell hozni, bár ezt a feladatot – szerinte – a Magyar Akkreditációs Bizottságon belül is elvégezhetnék. Az ülésen Bernáth Árpád helyébe dr. Olajos Teréziát, a klasszika-filológia tanszék egyetemi tanárát választották meg a tanács elnökének szeptember elsejétől.

H. Sz.

Akadémiai díjas kutató

Egyedi csillagok

Vinkó Józsefet, a József Attila Tudományegyetem Természettudományi Kara Optika Tanszékének tudományos főmunkatársát tízéves kora óta érdekli a csillagászat, és most az egyedi csillagok és a csillaghalmazok vizsgálatával foglalkozik. A közelmúltban vehette át az akadémiai ifjúsági díjat, amelyet a harmincöt évnél fiatalabb kutatók pályázhatnak meg.

– A kitüntetés bruttó harmincezer forint pénzjutalommal jár, de nem ezért, hanem az erkölcsi és szakmai elismerésért pályáztam – mondja Vinkó József. – Nem a különböző díjak a legfontosabbak számomra, bár nyertem Pro Scientia érmet hallgatóként a tudományos diákköri munkám eredményeként. De legalább olyan boldog voltam akkor, amikor megjelent az első angol nyelvű publikációm egy angol újságban.

Hol tanulta a csillagászatot?

– A JATE-ra jártam fizikus szakra 1984-től 1989-ig. Akkor csak egyedi előadásokat, speciálkollégiumokat tartottak a csillagászatról. Ilyen képzés ma is egyedi az ELTE-n folyik. Egyébként azt tervezzük, hogy Szegeden is indítunk csillagászati szakt. Az egyetemi órák mellett autodidakta módon is sokat tanultam. A fizikusi diploma megszerzése után mindenképpen csillagászzal akartam foglalkozni. Nagy szerencsének tartom, hogy most azt csinálhatom, amit szeretek.

A csillagászatot belül mit kutat?

– A témaválasztást behatárolja a földrajzi környezet és a műszerekkel való ellátottság. Az egyedi csillagok vizsgálatával foglalkozom. Az égitestekről színképeket készítünk, amelyekből a csillagok fizikai állapotára vonatkozó információkat tudunk meg. Csillaghalmazokat is vizsgálunk. Ebben az esetben összehasonlító elemzéssel meg lehet állapí-

tani az égitestek korát, tömegét vagy fejlődését. Ehhez a munkához nincs szükség sok műszerre. A Béke épület tetején van egy távcső, amelyet egy művelődési minisztériumi pályázaton nyertünk. Ez elsősorban a fizikus hallgatók gyakorlati oktatását szolgálja. Szeged, és egyáltalán az ország nem igazán alkalmas csillagászati megfigyelésekre, mert nincsenek kellően magas pontok. Itt a belvárosban pedig a nagy porkoncentráció és fényszennyezés, valamint a Tiszáról felszálló pára tovább korlátozza a lehetőségeket. Ezért nagyon fontos, hogy találjunk olyan témákat, ahol ilyen körülmények között is színvonalas tudományos eredményeket lehet elérni. Úgy érzem, nekünk Szegeden ez sikerült.

A csillagász az éjszaka szerető, akkor dolgozik. Ön is?

– Amióta a kisfiam egyre nagyobb, kevesebb idő jut a kutatásra, sokkal kevesebb mértékben végzek éjjelente az utóbbi években. A megnövekedett adminisztráció is elvonja az időt a munkától. A kutatáshoz szükséges pénzt pályázatokból kell előteremteni, és egyre többet kell írni, mert egy pályázaton nem lehet sokat nyerni.

A munka és a család mellett jut ideje még másra?

– Baráti társaságban szoktam focizni hetente egyszer. Ezen kívül tudományos-fantasztikus könyveket olvasok.

Mennyire veszi komolyan az azokban leírtakat?

– Ha arra gondolok, hogy Verne Gyula múlt századi regényeinek technikai újításai mára többségében megvalósultak, akkor nehéz azt mondani a mai könyvekben szereplő dolgokra, hogy nem válhatnak valóra. A negatív utópiák – mint egy atomháború utáni világ – bekövetkezetté persze nem szívesen élném meg, de például az időutazás izgalmasabbá tenné világunkat.

Hegedűs Szabolcs

Vinkó József nem az anyagi elismerésért kéri meg az eget. (Fotó: Miskolczi Róbert)

A rendőrképzésről

Budapest (MTI)

A meglévő kapcsolatokat hivatalos formában rögzíti, és a további közös együttműködésre helyezi a hangsúlyt az a megállapodás, amelyet Blaskó Béla rendőrezredes, a Rendőrtiszti Főiskola főigazgatója és Tari Ferenc büntetés-végrehajtási altábornagy, országos parancsnok írt alá a fővárosban.

A megállapodás többek

között rögzíti a hallgatók és a tanszéki tanárok jogviszonyát, kitér a tudományos alkotómunkára, valamint a tanszék pénzügyi, technikai és elhelyezési formáira, illetve arra, hogy a büntetés-végrehajtási tanszék a BVOP szakmai felügyeletével működik. Hasonló megállapodást tavaly decemberben az ORFK-val, illetve idén márciusban a határőrséggel kötött a főiskola vezetése.